

MATURİDİ AKAİDİ

Yazar : Ali el-Uşı

Kitap adı : Emali

Beyit 1

يَقُولُ الْعَبْدُ فِي بَدْءِ الْأَمَالِي * لِتَوْحِيدِ بِنَظْمِ كَاللَّالِي

ALLAH'ın (Celle celalühü) kulu (Kitabın Musannıfı) Tevhid için yazmış olduğu, inciler gibi dizilmiş manzum kitabı olan Emali'nin başında der ki:

Beyit 2

إله الخلق مولانا قديم * وموصوف بأوصاف الكمال

Mahlûkatın ilâhı, kadim olan mevlamızdır (Celle celalühü). (mevlamız kadimdir) Ve Kâmil Sıfatlarla vasıflanmış.

Beyit 3

هو الحي المدبر كل امر * هو الحق المقدر ذوا لجلال

O haydır her bir emri tedbir edicidir * haktır her bir emri takdir edicidir ve Celal sıfatının sahibidir.

Beyit 4

مرید الخیر والشر القبیح * و لكن لیس یرضی بالمحال

ALLAH (Celle celalühü) hayrı ve kabih olan şerri murat edicidir * Lakin ALLAH (Celle celalühü) muhale (şerre) razi değildir.(irade sıfatı ikiye ayrılır;1-Yaratmak 2-Razı olmak)

Beyit 5

صفات الله لیست عین ذات * و لا غیرا سواه ذاانفصال

ALLAH'ın (Celle celalühü) sıfatları zatının aynı değildir * zatından ayrı da değildir.

Beyit 6

صفات الذات والافعال طرّاً * قدیمات مصونات الزوال

Onun zatının ve efaalinin sıfatlarının hepsi kadimdir * zail olmaya ihtimali yoktur.

Beyit 7

نسمی الله شیئا لا کالاشیاء * و ذاتاً عن جهات الستّ
خال

ALLAH'a (Celle celalühü) 'şey' diye tesmiye

ederiz, ama başka şeyler gibi değil. Ve 'zat' deriz altı yönden münezzehtir.

Beyit 8

وليس الإسم غيراً للمسمّى * لدى اهل البصيرة خير آل

Ümmetin hayırlısı olan ehl-i sünnete göre isim müsemmasının gayri değildir.

Beyit 9

وما إن جوهرٌ ربّي و جسم * و لا كلٌّ و بعض ذو اشتمال

Rabbimiz (Celle celalühü) ne cevherdir ne de cisim. Ne küldür (bütün), ne de bir bütünün parçasıdır.

Beyit 10

وفي الأذهانِ حقٌ كَوْنٌ جُزءٍ بلا وصفِ التَّجَزِّي يابنِ
خالي

Ey dayıoğlu parçalanma vasfı olmayan cüz-üllezi lâ yetecezzanın (atomun) varlığı zihinlerde sabittir, haktır.

Beyit 11

وما القرآن مخلوقا تعالى * كلام الرب عن جنس المقال

Kur'an-ı kerim mahlûk olmadı * ALLAH'ın (Celle celalühü) kelamı beşer kelamından yücedir.

Beyit 12

و رب العرش فوق العرش لكن * بلا وصف التمكن
واتصال

Arşın rabbi arşın üzerindedir, Lakin yerleşmeden ve bitişmeden münezzehdir.(Allah c.c. Her hangi bir mekânda bulunmaya mecbur değildir.)

Beyit 13

وما التشبيه للرحمن وجهاً * فصن عن ذاك اصناف
الأهال

Rahman'ı (Celle celalühü) herhangi bir şeye benzetmek doğru değildir. Ehl-i islami ALLAH'a (Celle celalühü) teşbih yapmaktan korusun.

Beyit 14

ولا يمضى على الديان وقت * وازمان و احوال بحال

Deyyan (yardım edici) olan ALLAH (Celle celalühü) üzerine ne hiçbir şekilde zaman, haller, vakitler geçmez.(bu sayılanlar kulların vasfıdır. Allah bunlardan münezzehtir.)

Beyit 15

ومستغن الهى عن نساء * واولاد اناث او رجال

ALLAH'ım (C.C) hanımdan, kız ve erkek çocuk sahibi olmaktan müstağnidir.

Beyit 16

كذا عن كل ذى عون ونصر * تفرّد ذوالجلال و ذوالمعال

Yine ALLAH (Celle celalühü) herhangi bir yardımcıdan da münezzehtir. Celal ve ulviyet sahibi olan ALLAH'ın (Celle celalühü) eşi ve benzeri yoktur, tektir.

Beyit 17

يميت الخلق قهرا ثم يحيى * فيجزئهم على وفق
الخصال

(Allah c.c) kahrederek bütün mahlukatı öldürür. Sonra yaptıklarına göre hak ettiklerini vermek için diriltir.(herkes yaptığıını bulur,başkasının günahını çekmez.)

Beyit 18

لاهل الخیر جنات و نُعمی * و للکفار أدراک النکال

Hayır ehli için cennetler ve nimetler vardır küfür ehli için azab (azaba girmek) vardır.

Beyit 19

ولا یفنی الجحیم و لا الجنان * وما اهلوهما اهل انتقال

Cennet ve cehennem fani değildir.(devamlıdır) Oralara girenler de intikal edici (cennete giren sonsuza dek oradadır, Müslümanlar ise cehenneme gitse bile sonunda cennete giderler.Kafiler ise intikal ehli değildir.) değildir.”

Beyit 20

یراه المؤمنون بغير کیفٍ وإدراکٍ و ضربٍ من مثالی

Mü'minler cennette ALLAH'ı (Celle celalühü) keyfiyet, idrak ve bir örnek olmaksızın

göreceklerdir.

Beyit 21

فَيَنْسَوْنَ النَّعِيمَ إِذَا رَأَوْهُ فَيَا خُسْرَانَ أَهْلِ الْأَعْتِرَالِ

Mü'minler, ALLAH'ı (Celle celalühü) gördükleri zaman cennetin nimetlerini unuturlar. Vah o mutezilenin hüsrana.

Beyit 22

**وَمَا إِنْ فَعَلَ أَصْلَحُ ذُو افْتَرَضَ عَلَيَّ الْهُدَى الْمُقَدَّسِ ذِي
التَّعَالِي**

ALLAH (Celle celalühü) üzerine en güzeli yapmak farz değildir. Ki, o hidayet edici mukaddes ve yücelik sahibidir.

Beyit 23

وَفَرَضَ لَأَزِمَ تَصْدِيقَ رُسُلٍ وَإِمْلَاكِ كِرَامٍ بِالنَّوَالِي

Peygamberleri ve çeşitli nimetlerle ihsan edilen kıymetli melekleri tasdik etmek farzdır, lazımdır.

Beyit 24

وَخَتَمَ الرَّسُلَ بِالصِّدْرِ الْمُعَلَّى * نَبِيِّ هَاشِمِيٍّ ذِي جَمَالٍ

Rasüllerin sonuncusu Haşimî'dir. Cemil sıfatının sahibi olan Nebi, Sadr-ı Muallâ'dır.

Beyit 25

إِمَامُ الْأَنْبِيَاءِ بِلَا اخْتِلَافٍ وَ تَاجُ الْأَصْفِيَاءِ بِلَا اخْتِلَالٍ

Şüphesiz "o" bütün peygamberlerin imamıdır (önderidir). Ve asfiya sahibi olanların tacıdır.

Beyit 26

وَبَاقِي شَرْعُهُ فِي كُلِّ وَقْتٍ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَ ارْتِحَالٍ

Onun şeriatı ;kıyamete kadar ,insanlar dünyadan ahirete irtihal ettiği güne kadar bütün vakitlerde bakidir.

Beyit 27

وَ حَقٌّ أَمْرٌ مِعْرَاجٍ وَ صِدْقٌ فِيهِ نَصٌّ أَخْبَارٍ عَوَالٍ

Miraç meselesi sabit ve haktır. Bu bapta "Miraç" hadisesinde çok sağlam,kesin

deliller vardır. (isra olayı ayetle sabittir. Miraç olayı meşhur hadislerle sabittir. Sidre-i müntehadan sonrası tek kişinin haberi ile sabittir.)

Beyit 28

وَ إِنِّ الْأَنْبِيَاءَ لَفِي أَمَانٍ * عَنِ الْعَصِيَانِ عَمْدًا وَ انْعِرَالِ

Muhakkak Peygamberler kasten günah işlemekten ve (peygamberlikten) azl edilmekten korunmuşlardır. (Bilerek veya bilmeyerek günah işlemezler. Sadece zelle denilen hafif sallantılar vaki' olmuştur ve hemen Allahu Teala tarafından ikaz edilmişlerdir.)

Beyit 29

وَ مَا كَانَتْ نَبِيًّا قَطُّ أَنْتِي * وَ لَا عَبْدًا وَ شَخْصًا دُو افْتِعَالِ

Hiç bir kadın, peygamber olmamıştır. Hiç bir köle ve kötü fiil sahibi de peygamber olmamıştır.

Beyit 30

وَ دُو الْقَرْنَيْنِ لَمْ يُعْرِفْ نَبِيًّا كَذَا لُقْمَانُ فَاحْذَرُ عَنْ جِدَالِ

Zülkarneyn (aleyhis-selam) nebi olarak bilinmedi. Lokman (aleyhis-selam) aynı şekilde. Bu konuda münakaşadan kaçın.

Beyit 31

وَعِيسَىٰ سَوْفَ يَأْتِي ثُمَّ يَتُوبُ * لَدَجَالٍ شَقِيٍّ ذِي خَبَالٍ

Yakında İsa (aleyhis-selam) gelecek kafir ve fasit olan Deccal'i helak edecektir. (öldürecektir.)

Beyit 32

كَرَامَاتُ الْوَالِيِّ بِدَارِ دُنْيَا لَهَا كَوْنٌ فَهُمْ أَهْلُ النَّوَالِ

Dünya hayatında velilerin kerametleri hak ve sabittir. Zira onlar fazilet sahibidirler.

Beyit 33

وَلَمْ يَفْضِلْ وَلِيٌّ قَطُّ دَهْرًا * نَبِيًّا أَوْ رَسُولًا فِي انْتِحَالِ

Hiçbir veli, hiçbir zaman nebiden veya resulden üstün olmadı (onlara müsavi de olmadı.)

Beyit 34

وَلِلصِّدِّيقِ رُجْحَانٌ جَلِيٌّ * عَلَى الْأَصْحَابِ مِنْ غَيْرِ احْتِمَالِ

Şüphesiz Ebu Bekir siddik (radiyellahu anh),ashabın tamamı üzerine başka bir ihtimal olmaksızın aşikare üstündür.

Beyit 35

وللفارق رجحان وفضل على عثمان ذى النورين عال

İki nur sahibi hazreti osman (radiyalalhu anh) üzerine Faruk (Ömer r.anh) için açık bir üstünlük ve fazilet vardır.

Beyit 36

وذوالنورين حقا كان خيرا من الكرار في صف القتال

İki nur sahibi olan hazreti Osman'ın (r.anh) savaş safında savaşıyan hazreti Ali'den (r.ahn) hayırlı olması hak oldu.

Beyit 37

وللكرار فضل بعد هذا علي الاغيار طرا لاتبال

Savaş meydanlarında aslanlar gibi çarpışan hazreti Ali (r.anh) için diğer üç halifeden sonra akranlari üzerine şeksiz şübhesiz üstünlüğü vardır.

Beyit 38

وَلِلصِّدِّيقَةِ الرَّجْحَانِ فَاعْلَمْ عَلَى الزَّهْرَاءِ فِي بَعْضِ
الْجَلَالِ

Bilki Hz. Aişe (r.anha) için Hz Fatıma (r.anha) üzerine bazı hallerde fazilet vardır.

Beyit 39

وَلَمْ يَلْعَنُ يَزِيدًا بَعْدَ مَوْتِ سَيِّئِ الْمِكْتَارِ فِي الْأَغْرَاءِ غَالٍ

Seleften hiç bir kimse ölümünden sonra yezide lanet etmedi. Ancak haddi aşmakta mübağa edenler müstesna.

Beyit 40

و ايمان المقلد ذو اعتبار بانواع الدلائل كالنصال

Keskin kılıçlar gibi kat-i deliller ile mukallidin imanı geçerlidir.

Beyit 41

وما عذر لذي عقل بجهل بخلاق الاسافل و الاعال

Akıl sahipleri için yaratanı bilmemesi tanımaması özür değildir.

Beyit 42

و ما ايمان شخص حال ياس بمقبول لفقد الامثال

(kafirlerin) ölüm anın da ki imanı
(zamanında emirlere) yapışma olmadığı için
makbul değildir.

Beyit 43

وما افعال خير في حساب من الايمان مفروض الوصال

Hayırlı ameller farz olarak imana eklenip
hesaba dâhil edilmedi.

Beyit 44

ولا يُقضى بكفرٍ و ارتداد بعهر او بقتل و اختزال

Zina etmek veya adam öldürmek ve mal
çalmak sebebiyle (müminin) kâfir olduğuna
ve dinden çıktığına hükmolunmadı.

Beyit 45

وَ مَنْ يَنْوِ اِرْتِدَاداً بَعْدَ دَهْرٍ * يَصِرْ عَنْ دِينِ حَقٍّ ذَا اَنْسِلَالٍ

Bir kimse bir müddet sonra mürdet (dinden
çıkmak) olmaya niyet ederse O kimse hak
olan dinden çıkmış olur.

Beyit 46

ولفظ الكفر من غير اعتقاد بطوع ردّ دين باغتفال

Küfür sözünü inanmadan isteyerek söylemek, hak dini gafletle terk etmektir.

Beyit 47

ولا يحكم بكفر حال سكر بما يهذى و يلغو بارتجال

(Mümin kişinin) Sarhoşluk halinde (ki) hezeyanları ve düşünmeden rastgele konuştuğu boş sözler ile küfrüne hükmolunmadı

Beyit 48

وماالمعدوم مرئياً و شيئاً لفته لاح في يمن الهلال

Ma'dum olan, ALLAH (Celle celalühü) indinde görülür bir şey değildir. Bunu, mübarek hilal gibi açık olan deliller olduğu için söyledim.

Beyit 49

و غيران المكون لا كشيئٍ مع التكوين خذه لاكتحال

Mükevven, tekvin ile beraber aynı şey değildir (başka şeylerdir). Bunu al ve gözüne sürme yap.

Beyit 50

و ان السحت رزق مثل حل و ان يكره مقالى كل قال

Şüphesiz haram da, helal gibi rızıktır. Bu sözümü bugz eden (mutezile) çirkin görse de.

Beyit 51

**سيبلى كل شخص بالسؤال و فى الاجداث عن توحيد
ربّي**

Kabirlerde her bir şahıs, tevhidden (rabbimin birliğinden) sual ile imtihan olunacak.

Beyit 52

**وللكفار و الفسّاق يقضي عذاب القبر من سوء
الفعال**

Kafirler ve fasıklar için kötü amellerinden dolayı kabir azabı ile hüküm olunur.

Beyit 53

**دخول الناس في الجنات فضل * من الرحمان يا اهل
الامال**

Ey iman ehli, insanların cennete girmesi rahmanın fazıl ve keremindedir. (asırlarca ibadet yapsak da anca şükür borcuna gider,cennet için yetmez.)

Beyit 54

حساب الناس بعد البعث حق فكونوا بالتحرز عن وبال

Kıyamet günü insanlar kabirlerinden diriltildikten sonra hesaba çekimleri haktır. Sorumluluktan sakın.

Beyit 55

و يعطى الكتب بعضا نحو يمنى و بعضا نحو ظهر و
الشمال

Amel defterleri bazısına sağ taraftan, bazısına arka ve sol taraftan verilir.

Beyit 56

و حق وزن اعمال و جرى علي متن الصراط بلا اهتبال

Şüphesiz amellerin tartılması ve sırat köprüsü üzerinden geçmek haktır.

Beyit 57

و مرجو شفاعة اهل خير لاصحاب الكبائر كالجبال

Dağlar gibi günahları olsa da, iyilerin büyük günah işleyenler için şefaati umulur.

Beyit 58

وللدعوات تأثير بليغ * و قد ينفيه اصحاب الضلال

Duaların (belayı def etmede) açık tesiri vardır. Ehli dalalet (sapık guruplar) duada tesiri/etkiyi yok sayar.

Beyit 59

ودنيانا حديث و الهیولی * عديم الكون فاسمع باجتزال

Dünya sonradan meydana gelmiştir. Heyulanın oluşu yoktur. Bu sözümü sevinçle dinle.

Beyit 60

وللجنات و النيران كون عليها عليها مرّ احوال خوال

Cennet ve cehennem için oluş vardır. Onların Üzerlerinde mazide birçok haller geçti.

Beyit 61

و ذو الايمان لا يبقي مقيما * بسوء الذنب في دار
اشتعال

İman sahibi kişi,büyük günah sebebi ile cehennem ateşinde ebedi kalıcı değildir.

Beyit 62

لقد البست للتوحيد نظما * بديع الشكل كالسحر الحلال

Tevhit ilmi için, helal sihir gibi acayip şekli olan nazmı, elbise gibi giydirdim.

Beyit 63

**يسلي القلب كالبشرى بروح * و يحيى الروح كالماء
الزلال**

Bu (beyitler) kalbi (müjde edilen gibi) teselli eder, ferahlatır. Tatlı su gibi ruhu diriltir.

Beyit 64

**فخوضوا فيه حفظا و اعتقادا * تناولوا جنس اصناف
المنال**

(O halde siz) bu kitaba ezber ve itikat bakımından sarılın ki (böylece) bahşişlerin en güzel sınıfına ulaşırsınız.

Beyit 65

و كونوا عون هذا العبد دهرا * بذكر الخير في حال
ابتهاال

Tazarru ve yakarma halinde, hayır dualar ile bu kula yardım edin. (bana yani musannife dua edin)

Beyit 66

لعل الله يعفوه بفضل * و يعطيه السعادة في المآل

Umulur ki ALLAH (Celle celalühü) fazlı keremiyle onu (beni/musannifi) af eder. Ve ahirette sadet ile onu rızıklandırır.

Beyit 67

و ائني الدهر ادعوا كنه وسعى لمن بالخير يوما قد دعال

Ben de bütün gücümle hayatım boyunca, bana bir gün hayırla dua edene (edecek olana) dua ediyorum.

Emali bitti. İnşallah ezberleriz.